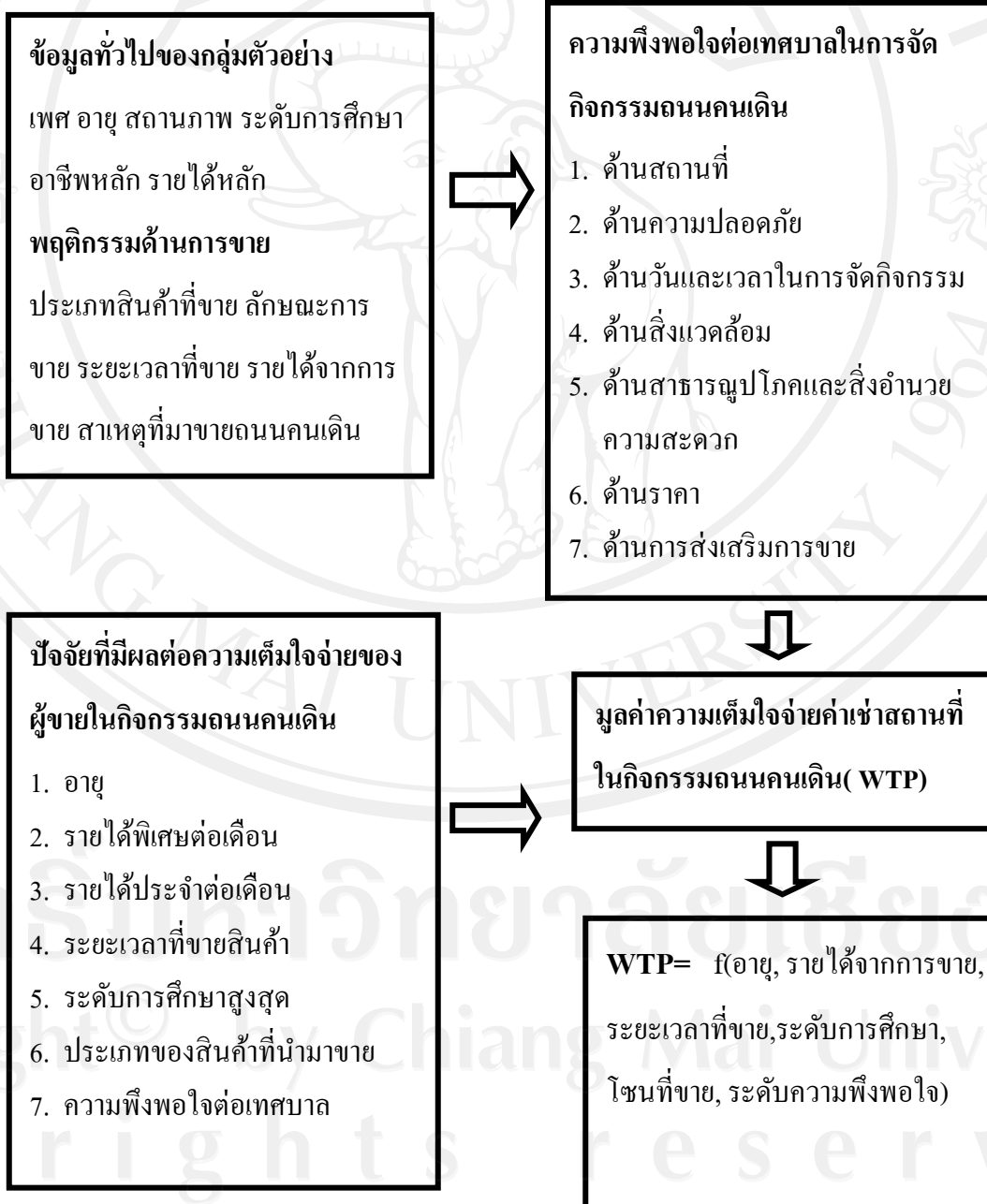

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

3.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาการวิเคราะห์พฤติกรรมและความเต็มใจจ่ายของผู้ขายในกิจกรรมถนนคนเดิน จังหวัดเชียงราย มีแนวคิดดังนี้คือ

3.2 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง คือผู้ขายสินค้าในกิจกรรมถนนคนเดินจังหวัดเชียงราย ได้แก่ข้อมูลทั่วไป พฤติกรรมความพึงพอใจและ ความเต็มใจจ่ายค่าเช่าสถานที่ในกิจกรรมถนนคนเดิน เป็นต้น

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารงานวิจัย บทความ โดยแหล่งข้อมูลที่ได้คือ สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ห้องสมุดคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และอินเทอร์เน็ต ได้แก่ รายงานการจัดกิจกรรมถนนคนเดิน การวิจัยที่เกี่ยวข้อง สถิตินักท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย เป็นต้น

3.3 ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือผู้ขายสินค้าในกิจกรรมถนนคนเดินจังหวัดเชียงราย คือตั้งแต่ถนนรัตนาลัยตั้งแต่สี่แยกสำนักงานยาสูบฯ ไปจนถึงสี่แยกธนาคารออมสินมีจำนวนผู้ประกอบการทั้งสิ้น 2,874 ราย ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 โซนแต่ละ โซนมีจำนวนผู้ขายดังตาราง 3.1

ตาราง 3.1 จำนวนประชากรและจำนวนตัวอย่างที่ขายสินค้าในกิจกรรมถนนคนเดินจังหวัดเชียงราย

โซน	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนตัวอย่าง (คน)
โซนที่ 1	1272	133
โซนที่ 2	720	75
โซนที่ 3	882	92
รวม	2,874	300

ที่มา:จากการคำนวณ

ตัวอย่างหาได้จากการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการของยามานะ (Yamane) ด้วยความระดับความเชื่อมั่น 95% และค่าความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 7% (วัชรวิ, 2549)

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดย n = ขนาดตัวอย่างที่คำนวณได้

N = จำนวนผู้ขายในกิจกรรมถนนคนเดินจังหวัดเชียงรายจำนวน 2,874 ราย

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่จะยอมรับได้ (allowable error) ปกติจะไม่เกิน 10% ในการคาดเคลื่อน ครั้งนี้กำหนดให้มีความเท่ากับ 0.07

$$\begin{aligned} n &= \frac{2,874}{1 + 2,874(0.07)^2} \\ &= 190.55 \end{aligned}$$

จากการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวนตัวอย่างที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 190.55 คน เพื่อให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นดังนั้นผู้ศึกษาจึงทำการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ ตัวอย่าง 300 คน

การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage random sampling) ขั้นตอนที่ 1 การศึกษานั้นได้กำหนดแบ่งขนาดตัวอย่างเป็น 3 โซน ซึ่งเลือกสุ่มตัวอย่างในแต่ละโซน ด้วยวิธีแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) ซึ่งมีสูตรคำนวณแต่ละโซนได้ดังนี้

$$n_i = \frac{nN_i}{N}$$

โดย n_i = จำนวนตัวอย่างในโซนที่ i เมื่อ $i = 1, 2, 3$

N_i = จำนวนผู้ขายในโซนที่ i

n = จำนวนตัวอย่างทั้งหมด 300 คน

N = จำนวนประชากรทั้งหมด 3 โซน 2,874 คน

ดังนั้นจำนวนตัวอย่างในแต่ละโซนจะเป็นดังตาราง 3.1

ขั้นตอนที่ 2 สุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ขายสินค้าในถนนคนเดินจังหวัดเชียงรายในแต่ละโซนจะใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systematic random sampling) ซึ่งทุกๆหน่วยของตัวอย่างจะมีโอกาสถูกเลือกเท่ากันหมด โดยจะกำหนดหมายเลขแก่ทุกๆหน่วยของตัวอย่างตามลำดับหมายเลขของเทศบาลนครเชียงราย แล้วจะสุ่มตัวอย่างทุกลำดับที่ k จากผู้ขายในแต่ละโซน โดยตัวอย่างแรกที่จะสุ่มขึ้นมาจะใช้นิยามสุ่มแบบอย่างง่ายจากการจับฉลากข้อมูลประชากรหมายเลข 1 ถึงหมายเลข

k และตัวอย่างต่อไป จะเลือกจากทุกๆลำดับที่ k ถัดไปจนครบจำนวนโดยค่าของ k ที่คำนวณได้ และลำดับของตัวอย่างที่สุ่มเลือกของแต่ละโซนเป็นดังตารางที่ 3.2

ตาราง 3.2 จำนวนตัวอย่างในการสุ่มเลือกแบบจับฉลาก

โซน	สูตร	ตัวอย่างที่ถูกสุ่มเลือก
1	$k = \frac{1272}{133} = 9.56 \approx 9$	ในโซน 1 จะสุ่มหมายเลข 1-9 ด้วยการจับฉลากได้หมายเลข 3 ตัวอย่างถัดไปได้แก่หมายเลข 12, 21, 30...จนครบ 133 คน
2	$k = \frac{720}{75} = 9.6 \approx 10$	ในโซน 2 จะสุ่มหมายเลข 1-10 ด้วยการจับฉลากได้หมายเลข 2 ตัวอย่างถัดไปได้แก่หมายเลข 12, 22, 32,... จนครบ 75 คน
3	$k = \frac{882}{92} = 9.5 \approx 9$	ในโซน 3 จะสุ่มหมายเลข 1-9 ด้วยการจับฉลากได้หมายเลข 5 ตัวอย่างถัดไปได้แก่หมายเลข 14, 23, 32,...จนครบ 92 คน

ที่มา:จากการคำนวณ

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในศึกษานี้ใช้แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ซึ่งแบ่งเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและพฤติกรรมการขายสินค้าของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาอาชีพหลักรายได้หลักรายได้เสริมประเภทสินค้าที่นำมาขายระยะเวลาที่ขายยอดขายเฉลี่ยต่อวันสาเหตุที่นำมาขายที่ถนนคนเดิน

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ขายในกิจกรรมถนนคนเดินที่มีต่อการให้บริการจัดการของเทศบาลนครเชียงราย ประกอบด้วย 6 ด้านดังนี้ ด้านสถานที่ด้านความปลอดภัยด้านวันและเวลาในการจัดกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมด้านสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านราคา คำถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนระดับความพึงพอใจ (Rating Scale) โดยมีระดับความพอใจจาก 1-5 ระดับซึ่งเรียงจากน้อยไปหามากที่สุด

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคำถามความเต็มใจจ่าย “ถ้าหากมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายในกิจกรรมถนนคนเดิน ท่านยังเต็มใจที่จะจ่ายเงิน 50 บาท เพื่อที่จะเช่าสถานที่จำหน่ายสินค้า

หรือไม่” ซึ่งในส่วนนี้ จะใช้วิธี Bidding Game Question โดยจะถามถึงจำนวนเงินที่ผู้ร่วมงานเต็มใจที่จะจ่ายค่าเช่าสถานที่ โดยใช้ 50 บาทเป็นราคาเสนอเริ่มต้น เพื่อตอบว่าเต็มใจ หรือไม่เต็มใจ (Checklist)

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่นๆ คำถามในส่วนนี้ใช้รวบรวมข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการกิจกรรมถนนคนเดินของเทศบาลนครเชียงราย เพื่อแสดงความคิดเห็น

3.5 วิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการศึกษา

1. ข้อมูลทั่วไปและพฤติกรรมของผู้ขายสินค้าในกิจกรรมถนนคนเดินจังหวัดเชียงราย วิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติพรรณนาได้แก่ ความถี่ร้อยละ โดยแสดงเป็นตารางและอธิบายเป็นเชิงพรรณนาประกอบผล

2. การวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ขายในกิจกรรมถนนคนเดินจังหวัดเชียงรายที่มีต่อการให้บริหารจัดการของเทศบาลนครเชียงราย ใช้มาตราวัดแบบประเมินค่าตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's Scale) โดยแบ่งระดับความพอใจเป็น 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ระดับความพึงพอใจมากที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ	5 คะแนน
ระดับความพึงพอใจมาก	ให้คะแนนเท่ากับ	4 คะแนน
ระดับความพึงพอใจปานกลาง	ให้คะแนนเท่ากับ	3 คะแนน
ระดับความพึงพอใจน้อย	ให้คะแนนเท่ากับ	2 คะแนน
ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ	1 คะแนน

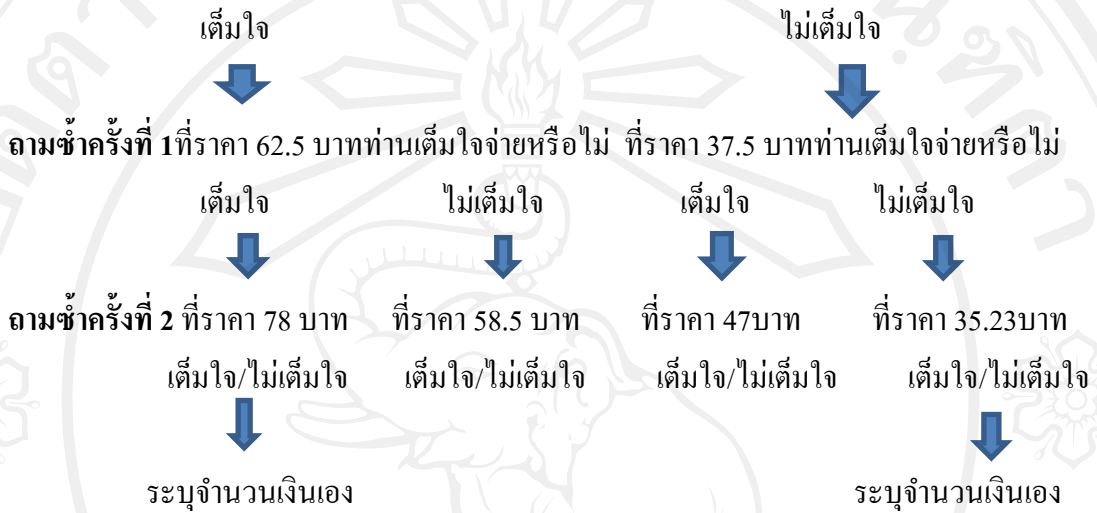
และนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยแปลความหมาย โดยมีเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	การแปลความหมาย
4.51-5.00	มีความพึงพอใจมากที่สุด
3.51-4.50	มีความพึงพอใจมาก
2.51-3.50	มีความพึงพอใจปานกลาง
1.51-2.50	มีความพึงพอใจน้อย
1.00-1.50	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์ความเต็มใจจ่ายค่าเช่าสถานที่ในกิจกรรมถนนคนเดิน จังหวัดเชียงราย ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธี Bidding Game Question โดยจะถามถึงจำนวนเงินที่ผู้ขายเต็มใจที่จะจ่ายค่าเช่าสถานที่ โดยใช้ 50 บาทต่อวันเป็นราคาเสนอเริ่มต้น ซึ่งอ้างอิงจากราคาเช่าสถานที่ในกิจกรรมถนนคนเดินในปัจจุบันจะเริ่มคำถามที่ว่า “ถ้าหากมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายในกิจกรรมถนนคนเดิน ท่านยังเต็มใจจ่ายเงินค่าเช่าค่าเช่าสถานที่ที่กำหนดสินค้าวันละ 50 บาท

หรือไม่” ถ้าผู้สัมภาษณ์ตอบว่า “เต็มใจ” จะถามคำถามเดิมอีกสองครั้ง โดยที่ราคาเสนอถัดไปจะเพิ่มขึ้นครั้งละ 25 % หากผู้สัมภาษณ์ตอบว่า “ไม่เต็มใจ” จะถามคำถามเดิมอีกสองครั้ง โดยที่ราคาเสนอถัดไปจะลดลงครั้งละ 25 % โดยแบบแผนการถามจะมีลักษณะดังนี้

ท่านเต็มใจจะจ่ายค่าเช่าสถานที่จำหน่ายสินค้าในราคา 50 บาทต่อวันหรือไม่

ในขั้นตอนนี้ ค่าความเต็มใจที่จะจ่าย (WTP) สามารถคิดได้จากคำตอบที่ผู้ถูก

สัมภาษณ์เลือกตอบ โดยจะมีค่าที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละกรณีของคำตอบ ซึ่งสามารถแสดงวิธีการคำนวณหาความเต็มใจที่จะจ่ายได้ ดังแสดงในตารางที่ 3.3

ตาราง 3.3 แสดงวิธีการคำนวณหาค่าความเต็มใจที่จะจ่าย (WTP)

ค่าถามตั้งต้นที่ ราคา 25 บาท	ถามซ้ำ ครั้งที่ 1	ถามซ้ำ ครั้งที่ 2	คำอธิบาย	การคำนวณค่าความ เต็มใจที่จะจ่าย(WTP)
50บาท เต็มใจ	62.5 บาท เต็มใจ	78 บาท เต็มใจ	ผู้ถูกสัมภาษณ์มีความเต็มใจ จ่ายมากกว่า 78 บาท	ผู้ถูกสัมภาษณ์ระบุ จำนวนเงินที่เต็มใจ จ่ายสูงสุดเองเป็นค่า (WTP)
50บาท เต็มใจ	62.5 บาท เต็มใจ	78 บาท ไม่เต็มใจ	ผู้ถูกสัมภาษณ์มีความเต็มใจ จ่ายระหว่าง50-78 บาท	$(50+78)/2 = 64$
50บาท เต็มใจ	62.5 บาท ไม่เต็มใจ	58.5 บาท เต็มใจ	ผู้ถูกสัมภาษณ์มีความเต็มใจ จ่ายระหว่าง 62.5-58.5บาท	$(62.5+58.5)/2 = 60.5$
50บาท เต็มใจ	62.5 บาท ไม่เต็มใจ	58.5 บาท ไม่เต็มใจ	ผู้ถูกสัมภาษณ์มีความเต็มใจ จ่ายระหว่าง50-58.5 บาท	$(50+58.5)/2 = 54.25$
50บาท ไม่เต็มใจ	37.5 บาท เต็มใจ	47 บาท เต็มใจ	ผู้ถูกสัมภาษณ์มีความเต็มใจ จ่ายระหว่าง50-47 บาท	$(50+47)/2 = 48.5$
50บาท ไม่เต็มใจ	37.5บาท เต็มใจ	47 บาท ไม่เต็มใจ	ผู้ถูกสัมภาษณ์มีความเต็มใจ จ่ายระหว่าง37.5-47 บาท	$(37.5-47)/2 = 42.25$
50บาท ไม่เต็มใจ	37.5 บาท ไม่เต็มใจ	35.25 บาท เต็มใจ	ผู้ถูกสัมภาษณ์มีความเต็มใจ จ่ายระหว่าง35.25-37.5บาท	$(35.25+37.5)/2 = 36$
50บาท ไม่เต็มใจ	37.5 บาท ไม่เต็มใจ	28บาท ไม่เต็มใจ	ผู้ถูกสัมภาษณ์มีความเต็มใจ จ่ายน้อยกว่า 28 บาท	ผู้ถูกสัมภาษณ์ระบุ จำนวนเงินที่เต็มใจ จ่ายสูงสุดเองเป็นค่า (WTP)

หากกลุ่มตัวอย่างสามารถระบุค่าความเต็มใจที่จะจ่ายสูงสุดได้เองโดยไม่เกี่ยวข้องกับจำนวนเงิน 50บาทก็จะใช้จำนวนเงินที่ระบุเองเป็นหลัก

4. ปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจจ่ายค่าเช่าสถานที่ในกิจกรรมถนนคนเดิน

การศึกษาการวิเคราะห์พฤติกรรมและความเต็มใจจ่ายของผู้ขายในกิจกรรมถนนคนเดินจังหวัดเชียงรายซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยต่างๆ โดยมีสมมุติฐานว่า มูลค่าของความเต็มใจจ่ายค่าเช่าของผู้ขายในกิจกรรมถนนคนเดิน น่าจะมีอิทธิพลมาจากตัวปัจจัยอื่นๆ ซึ่งตัวแปรที่เลือกเหล่านั้น ไม่มี

ความสัมพันธ์กัน หรือ มีความสัมพันธ์กันน้อยมาก จึงได้ทำการกำหนดแบบจำลองที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าที่เต็มใจจ่าย และ กับตัวแปรต่างๆ โดยวิเคราะห์ด้วย สมการถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ซึ่งแบบจำลองจะอยู่ในรูปสมการดังนี้

$$WTP = \beta_0 + \beta_1 x_1 + \beta_2 x_2 + \beta_3 x_3 + \beta_4 x_4 + \beta_5 x_5 + \beta_6 x_6 + \beta_7 x_7$$

โดยรายละเอียดของตัวแปรแต่ละตัว สามารถแจกแจงได้ดังนี้

WTP คือมูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าเช่าสถานที่

X₁ คืออายุของผู้ถูกสัมภาษณ์มีหน่วยเป็นปี

โดยที่อายุมากขึ้น น่าจะเข้าใจถึงความสำคัญของบริการจากเทศบาล

X₂ คือรายได้ที่ได้จากการขายสินค้าในถนนคนเดินมีหน่วยเป็นบาทต่อเดือน

โดยรายได้ที่ได้จากการขายมาก น่าจะมีมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายมาก

X₃ คือระยะเวลาที่ขายสินค้าที่ถนนคนเดินมีหน่วยเป็นเดือน

โดยระยะเวลาที่ขาย ถ้าหากว่าขายมานานก็จะเห็นความสำคัญที่ได้รับบริการจากเทศบาลนครเชียงรายมากขึ้นส่งผลให้มูลค่าความเต็มใจจ่ายมากขึ้น

X₄ คือระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ถูกสัมภาษณ์

โดยกำหนดให้ตัวแปรหุ่นแสดงระดับการศึกษา กำหนดค่าให้เท่ากับ

1 สำหรับผู้ที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป

0 สำหรับผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

ระดับการศึกษาสูงขึ้นน่าจะเข้าใจถึงความจำเป็นที่ได้รับบริการจากเทศบาลนครเชียงราย

X₅ คือผู้ประกอบการขายสินค้าในโซนที่ 1 จะกำหนดโดยใช้ตัวแปรหุ่นแสดงชนิดของสินค้า กำหนดให้เท่ากับ

1 สำหรับผู้ประกอบการในโซนที่ 1

0 สำหรับผู้ประกอบการโซนอื่นๆ

X₆ คือผู้ประกอบการขายสินค้าในโซนที่ 2 จะกำหนดโดยใช้ตัวแปรหุ่นแสดงชนิดของสินค้า กำหนดให้เท่ากับ

1 สำหรับผู้ประกอบการในโซนที่ 2

0 สำหรับผู้ประกอบการโซนอื่นๆ

X, คือระดับความพึงพอใจที่ของผู้ขายสินค้าที่ได้รับบริการจากเทศบาลมีหน่วยเป็น
คะแนนความพึงพอใจที่มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 1 และค่าสูงสุดเท่ากับ 5 โดยระดับความ
พึงพอใจมากน่าจะมีมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายมาก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved